

СТАНОВИЩЕ

от доц. д-р Светла Томанова, ЮЗУ „Неофит Рилски“ – Благоевград

по конкурс за заемане на академичната длъжност „доцент”,
Научна област: 2. хуманитарни науки, Професионално направление: 2.1. филология /
Общо и сравнително езиковедие (Английски език),
Филологически факултет, Югозападен университет „Неофит Рилски”,
Катедра по романистика и германистика

В конкурса за доцент по Общо и сравнително езиковедие (Английски език), обявен в Държавен вестник, бр. 81 от 10.10. 2017, има един кандидат – гл. ас. д-р **Дафина Костадинова**. Основен критерий за оценяването в случая е тематиката на конкурса и доколко е съотнесена научната продукция с тази тематика, както и преподавателската дейност на кандидата. Съществени за крайната оценка са и качествата на представената монография, подготвена специално за конкурса.

I. Научно-изследователска дейност

Приносите на д-р Костадинова са в областта на Общото и сравнителното езиковедие. Тя се интересува и занимава също така и със теория на превода, специализиран превод, съпоставително езиковедие, контрастивен анализ, анализ на грешките, чуждоезиково обучение. Прегледът на публикациите действително я представя като разностранен езиковед, новатор в съпоставителното езиковедие.

За участие в настоящия конкурс тя представя една монография и 9 статии (повечето написани в съавторство), които заслужават висока оценка, но с уговорката, че не всички са по темата на конкурса. Изобщо, лингвистичният аспект в някои от тях е слабо застъпен за сметка на други аспекти – езиковедческият отстъпва на транслатологичния аспект и на статистиката и анализа на грешките.

Д-р Костадинова посочва в списъка си с публикации и втора монография, чиято тема е лингвистична, но тъй като текстът не е приложен, вкл. не и в електронен вид, не е предмет на настоящото становище.

Тематичните сфери, в които работи участникът в конкурса, д-р Дафина Костадинова, след защитата на докторската си дисертация, и изследванията, с които участва в конкурса, са базирани на единна теоретична рамка, в която успешно се съчетават теоретичната основа и приложно-лингвистичната гледна точка на нейните търсения.

Основният труд, с който д-р Костадинова участва в обявения конкурс, е монографията *Bulgarian Interferences in English Texts for Specific Purposes (Интерференции от български език в текстове на английски език за специфични цели)*,

Университетско издателство „Неофит Рилски“, Благоевград, 2017, (159 страници). Изследването разглежда някои от най-честите интерференции от български език, открити в текстове, написани на английски език от българи или преведени от самите автори от български на английски език, и които по своята същност са текстове за специфични цели.

В монографията, написана по темата на конкурса и свързана с проблемите и грешките в превода, Костадинова се спира на тази част от транслатологията, която не е достатъчно разработена и анализирана. В теоретичен план е направен кратък обзор на гледните точки по отношение на назоваването и същността на интерференцията, като авторката има свое становище по някои спорни въпроси. При разглеждането на темата се налага и изброяване на видовете грешки, които контрастивният анализ прогнозира, както и видовете грешки и източниците на грешки, които анализът на грешките диагностицира. Проблемът за родноезиковата интерференция при продуцирането на текст на чужд език е представен и описан задълбочено и многостранно.

Междуетиковата интерференция при превод заема основно място в търсенията на транслатолозите, но често се забравя, че тя е двупосочна. Д. Костадинова обръща вниманието на специалистите, че предизвиканата от родния език интерференция при изразяване или превод на чужд език не е единственият проблем за изучаващите английски език. Тя аргументирано защитава тезата си, че анализираният текстове не са преводни текстове в класическия смисъл на думата, а са вид автопревод и представя тезата си, че автопреводът в нашето съвремие не е характерен само за художествени текстове, а се наблюдава и при превода на текстове за специфични цели. Описани са всички видове идентифицирани грешки на морфосинтактично ниво и са анализирани техните евентуални източници. Авторката разглежда също и термините в текстовете и техните преводни еквиваленти.

В монографията на Костадинова не е подминат и наболелият напоследък проблем с редактирането на научни текстове. Голяма част от грешките, открити в преводните текстове, са в резултат на липса на критично отношение към собствените преводи.

Монографията е опит за обобщение на проблемите, възникващи при превод от и на английски език. С предимно практическата си насоченост и богатата ексцерпция от преводи ще бъде от съществена полза за работата както по контрастивен анализ, така и по теория и по практика на превода с ясно изразен приложен и приносен характер. Тя разглежда ексцерпирани грешки от 40 академични есета, написани от докторанти от Югозападния университет. Д-р Костадинова прави заключения, които са важни,

смислени и имащи принос в областта на преподаването на английски език за специфични цели, приложното езикознание, анализа на грешките, специализирания превод и превода на терминология. Част от заключенията са нови, което, предполагам, ще мотивира д-р Костадинова да приложи на практика изводите си и да продължи своите търсения и изследвания в тази научна област.

Посочените от д-р Д. Костадинова статии, с които участва в конкурса, са посветени на сходни проблеми от областта на лингвистиката. Публикувани са в различни български и чужди сборници и реферирани езиковедски списания. В съпоставителен план са и някои от другите публикации, представени за конкурса, които, макар и косвено, имат отношение към езикознанието и контрастивния анализ.

Публикациите, с които Костадинова участва, обхващат период от време след защитата на докторската дисертация през 2012 г. и имат приносен характер за съпоставителното езикознание и за чуждоезиковото обучение.

Костадинова има достатъчно цитирания, които свидетелстват за приносните моменти в нейните разработки.

II. Преподавателска дейност

Преподавателският стаж на гл. ас. д-р Дафина Костадинова преминава изцяло в ЮЗУ „Неофит Рилски”, където постъпва на работа през 2000 г. Работата ѝ включва семинари по: Практически курс по английски език (A1 – C1), Писмен превод, Устен превод, Стратегии при писмената комуникация на английски език, хоспетиране, текуща практика и преддипломна практика в училище по английски и френски език, както и лекционни курсове в бакалавърските и магистърските програми на катедрата: Контрастивна лингвистика, Специализиран превод, Увод в академичното писане, Стратегии и процеси при създаването на научен текст, Стратегии при устната комуникация на английски език, Контрастивен анализ, Превод и редактиране на специализирани текстове, Увод в общото езикознание, Принципи на създаване на научен текст. Тя преподава на редовни докторанти и преподаватели от Югозападния университет; рецензира дипломни работи; ръководи множество дипломанти. Д-р Костадинова има и административна ангажираност – тя участва в изпитните комисии по английски за кандидатстуденти, кандидатдокторанти и докторанти; организира курсове по английски език; участва в Комисията за вътрешен одит.

Кандидатката има участие във вътрешноуниверситетски и национални проекти, както и в един международен проект. Тя членува в две редакционни колегии на научни списания: „*Езиков свят*“ и „*Modern Humanities Success*“.

III. Препоръки

В предговора амбициозно са заявени задачите на труда (стр.6-7). Сред изброените цели виждаме: *да се опишат и анализират основните характерни черти на тези текстове на морфологично и синтактично ниво* (стр.6), но неточностите на ниво синтаксис остават зад „кулисите на това представяне”. В труда са разгледани и грешки на лексикално ниво (стр. 79-80), което го допълва и обогатява.

Изложението е доста разхвърляно, далеч не са изчерпани всички „проблеми и грешки“, някои не са получили заслужаващото внимание с оглед на честотата им. Не става ясно кое именно мотивира подредбата на разгледаните случаи в рамките на една и съща глава. Ако авторката има желание да приспособи хабилитационния си труд за целите на чуждоезиковото обучение, е добре да се добави правилният вариант, както е направено в случая с паронимите в 2.6. на стр. 80. Би могло да се желае и обръщане на повече внимание на големия масив теория по засегнатите въпроси, независимо че конкретно за учебния процес може би в последно време за предпочитане са именно такива по-приложни, по-„свободни“, защо не дори и „забавни“ публикации по общо езикознание.

IV. Заключение

Въз основа на всичко изложено дотук, за нуждите на Катедрата по германистика и романистика, която е обявила конкурса, гл. ас. д-р Дафина Костадинова е убедителен кандидат по следните причини: представената за конкурса монография отразява съвременна гледна точка по проблема за грешките на българите в превода на английски език; несъмнена е приложната стойност; лингвистичният подход и аспекти са ярко застъпени; вписва се напълно в профила на катедрата; научната продукция е ясно фокусирана и пряко обвързана с темата на конкурса. Затова предлагам научното жури да присъди академичната длъжност **доцент** по направление 2.1. Филология/ Общо и сравнително езикознание (Английски език) на д-р Дафина Костадинова. Гласувам положително за избирането на Костадинова на тази длъжност.

01.02.2018

доц. д-р Светла Томанова

